
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סיור לברצלונה ולקטלוניה - 40750

תאריך עדכון אחרון 29-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גאוגרפיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' נעם שובל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: noamshoval@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

התחום האקדמי הרלוונטי לסיור היא גאוגרפיה עירונית ותכנון ערים בדגש של תיירות, תרבות וצריכה עירונית. החל מראשית שנות השבעים של המאה העשרים פקד משבר תעשייתי את ערי העולם המפותח. במעבר לעידן הבתר-תעשייתי ישנה חשיבות הולכת וגדלה לתיירות ולתרבות באסטרטגיות השונות לפיתוח עירוני ואיזורי. הדבר נובע מכך שהתיירות היא תעשייה בצמיחה ויש לה נטייה טבעית למרכזי ערים וכן לאיזורי פריפריה המהווים כר נוח לפיתוח תיירות קיט. באופן טבעי בעת ביקור ביעד הנמצא מחוץ לכתת הלימוד תהיה התייחסות לנושאים נוספים כגון ההיסטוריה של העיר והאזור בדגש של לאומיות קטאלנית בת ימינו, הגירה בינלאומית וכיו"ב. ברצלונה, בנוסף לשקיעת התעשייה, סבלה גם מאפליה על בסיס פוליטי בעקבות המשטר הדיקטטורי של פרנקו, לכן העיר סבלה משקיעה גדולה אף יותר מערים מקבילות אחרות למשל מעבר לגבול הצרפתי. ברצלונה בראשותו של ראש העירייה מדראגל נקטה בשורה של אסטרטגיות לשיקום ולפיתוח עירוני במהלך שנות השמונים והתשעים, כאשר הבולטת והחשובה שבהם היא אירוח משחקי הקיץ האולימפיים בשנת 1992, אשר היוו מנוף לשיפור תדמית של העיר מחד ולשיפור פיזי מאידך. ברצלונה מספקת דוגמאות מעולות לאסטרטגיות השונות לפיתוח עירוני למשל: פיתוח מוזיאונים כמנוף לשיקום עירוני ולפיתוח התיירות, הרחבת שדה התעופה, פיתוח תעשיית הכנסים, הפיתוח של הרובע התעשייתי פובלה נו באמצעות השכלה גבוהה ומשרדים, שימוש בארכיטקטורה (ישנה וחדשה) כמנוף לשיווק ומיתוג עירוני, עידוד ופיתוח של מוסדות השכלה גבוהה בעיר המרכזית, פיתוח העיר העתיקה למטרות צריכה תיירותית ועוד.

מטרות הקורס:

תוכנית הסיור נבנית במטרה להנחיל לסטודנטים הבנה ביחס לגאוגרפיה של קטלוניה, הגאוגרפיה העירונית של ערים חשובות בקטלוניה כגון: ברצלונה, טרגונה וטורטוסה וכן היכרות עם תעשיית התיירות בחבל ארץ זה המהווה כ-12% מהתל"ג וכן כ-15% מהמשרות בתחום התעסוקה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

עבודה אישית: היקף של כ-3000 מילים לא כולל ביבליוגרפיה, מפות, טבלאות ואיורים.

עבודה בזוגות: היקף של כ-4500 מילים לא כולל ביבליוגרפיה, מפות, טבלאות ואיורים.

דרישות נוכחות (%) :

כמקובל באוניברסיטה העברית

שיטת ההוראה בקורס: מספר שעורי הכנה בישראל ושבוע סיור בברצלונה ובקטלוניה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

תוכנית ראשונית ולא מחייבת להתרשמות:

תאריך יום תאור פעילות מקום לינה
יום 1: יציאה מתל אביב בבוקר נחיתה בברצלונה בצהריים. נסיעה לאורך הקוסטה דוראדה וביקור בעיר העתיקה של טרגונה. טרגונה
יום 2: אזור יקבי הפריורט, קורברה דל אברה, טורטוסה, הדלתא של נהר האברו. טרגונה
יום 3: סאלו, פורט אבנטורה, העברה לברצלונה, תצפית פתיחה מהמונטג'ואיק, הכרות ראשונה עם העיר העתיקה. ברצלונה
יום 4: ברצלונה הרומית, ימה"ב, ה-Raval והנמל הישן. ברצלונה
יום 5: עד הערב זמן חופשי. בערב ביקור בפלאזה אספניה, המזרקות הקסומות ולאס ארנאס. ברצלונה
יום 6: פאסאיג' דה גראסיה, ארמון המוזיקה הקטאלנית, רובע הבורן, הכפר האולימפי, הרובע החדש פובלה נו. ברצלונה
יום 7: תצפית מסכמת מפארק גואל. אם יותיר הזמן גם ביקור במנזר מונטסראט ועיירת הקיט סיטג'ס. טיסה חזרה לתל אביב אחר הצהריים.

חומר חובה לקריאה:

Busquets, J. 2004 Barcelona - Re-thinking Urbanistic Projects, in E. Robbins and R. El-Khory (eds.) *Shaping the City: Studies in History, Theory and Urban Design*. London and New York: Routledge. pp. 14-40.

Hall, T. 1997 *Planning Europe's Capital Cities*. Oxford: E & FN Spon. [Chapter 8]

Marshall, T. (ed.) 2004 *Transforming Barcelona*. London and New York: Routledge.

Monclus, F-J. 2007 Barcelona 1992, in J. R. Gold and M. M. Gold (eds.) *Olympic Cities: City Agendas, Planning and the World's Games, 1896-2012*. London and New York: Routledge. pp. 2218-236.

Smith, A. 2005 *Conceptualizing City Image Change: The 'Re-Imaging' of Barcelona*, *Tourism Geographies*, vol. 7 (4): 398-423.

חומר לקריאה נוספת:

אין

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 30 %

נושאים אפשריים לעבודות סיום בקורס – ניתן להציע נושאים נוספים

מלחמת האזרחים בספרד 1936-1939

שלטונו של הגנרליסימו פרנסיסקו פרנקו 1939-1975

יהדות קטלוניה בימה"ב ובעת החדשה

פיתוח תיירות בערים היסטוריות / רבעים היסטוריים [אפשר להתמקד במקום מסויים]

מוזיאונים כמנוף לפיתוח עירוני: תדמית, תיירות ופיתוח עירוני [אפשר להתמקד במוזיאון מסויים]

אתרי על Locations Top כפרדיגמה לתכנון עירוני בהדגמה על רובע 22 בברצלונה

תשתיות תחבורה חדשות בקטלוניה (רכבת מהירה / שדה התעופה)

אירועי על וירידים עולמיים ופיתוח עירוני (1888, 1929, 1992, 2004) [כדאי להתמקד באחד מהן]

ספורט / מורשת תרבותית / פסטיבלים ותיירות עירונית [להתמקד בנושא אחד]

פיתוח בתי מלון במבנים היסטוריים: רשת הפאראדורים כדוגמא

תיירות יין בפריורט

פארקי שעשועים כמנוף לפיתוח תיירות

(לדוגמא האזרחים מלחמת של בהקשר) ב"וכיו מוות, קרבות לאתרי תיירות - Dark Tourism

התכנון המטרופוליני של ברצלונה

התכנון העירוני של ברצלונה במאה ה-19

חברות Cost-Low ופיתוח כלכלי אזורי